

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 11

10. septbr. 1966

Hedeselskabets
årsberetning

1965—66

Hedeselskabets
årsmøde

Hedebruget

føler sig svigtet

Nogle hilsener

på vers

Hedeselskabets

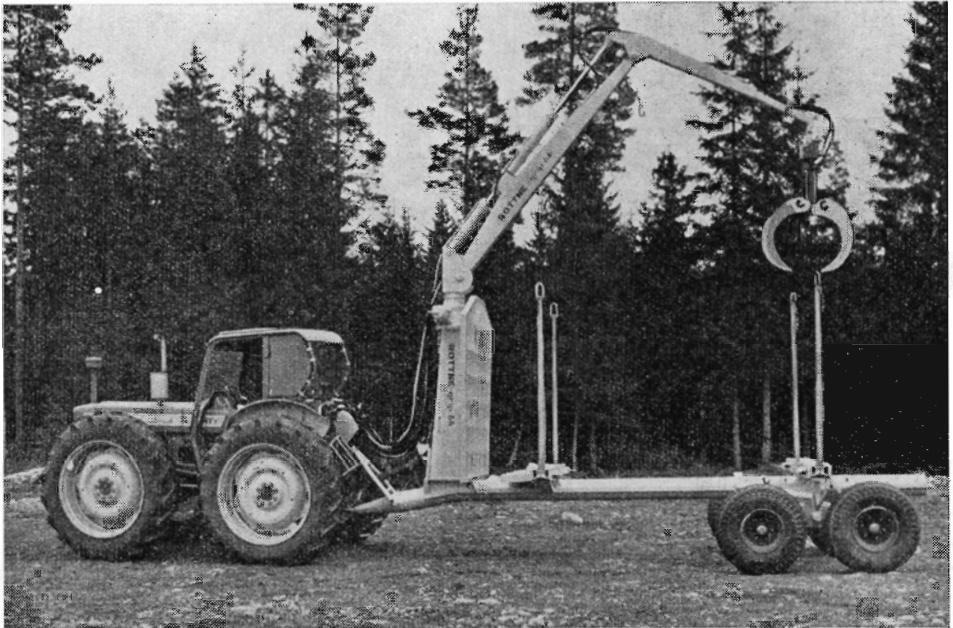
regnskab 1965-66

87. Årg.

Oplag: 18.600

R O T T N E

SKOVBRUGSREDSKABER

- *Skovbrugsvogne fra 3-10 tons nyttelast.*
- *Kraner med spil og hydrauliske sving for montering på traktor eller skovbrugsvogn.*
- *Traktorsko for alle dækstørrelser.*

ROSENBERG & WIBOLTT I/s

INGENIØR- OG HANDELSFIRMA

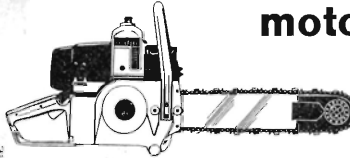
„Kristinehøj“ Birkerød . Telefon (01) 81 47 00

Alt taler for de robuste

Husqvarna

motorsave...

Husqvarna er nordens mest solgte sav skabt for nordiske forhold - en kvalitetssav med en række finesser. Husqvarna motorsave fås i flere modeller, fra den lette men samtidig yderst effektive model 65 (kun 6,5 kg) til den store skovmodel 100 som klarer enhver opgave.

- Markedets mest støjsvage motorsav
- Lav egenvægt og velafbalanceret
- Vibrationsfri
- Effektiv og omg. service

Tal med de autoriserede **HUSQVARNA-forhandlere**
Husqvarna Motorsave
Ryegade 25, Aarhus C - (06) 12 20 99

Salg og service for Husqvarna motorsave:

Sjælland:
Sølving Skovservice,
Kirke Værlosevej 42, Lille Værlose. (01) 48 09 37

Fyn:
Bøllinge Maskinfabrik
v/T. Nielsen,
Bøllinge. Telf. (09) 96 14 39

Jylland:
Erik Dalsgaard A/S,
Sønderbrogade 24,
Veje. Telf. 0581 - 5201

Drænrør
Mursten
Tagsten
Romadæk

Bjødstrup Teglværk	Gjern Teglværk
Bøgild Teglværk	Lynghøjs Teglværk
Feldborg Teglværk	Lysbro Teglværk
A/S De forenede Tegl- værker	Paarup Teglværk
	Vinderslevgaard Teglværk

TEGLVÆRKERNES SALGSKONTOR
SILKEBORG, a. m. b. a. Torvet 14. Tlf. (068 1)* 1200

FYENS
LANDMANDSBANK
ODENSE

Vestergade 33 - Telefon 11 46 11

Åben 9.30—12.30 og 14—16, lørdag 9.30—12.30
Fredag til kl. 17. Udfører alle bankforretninger

Elementbroer - Jernbetonspunsplanker

Specielle emner efter opgave Alt i betonvarer efter D. S. 400
Ringkøbing Cementvarefabrik - Tlf. 601 - 602 N. Skytte
Videbæk Cementvarefabrik - Tlf. 214

Til alle slags bygninger:

DANSK ETERNIT

Tag- og vægbeklædning

DANSK ETERNIT FABRIK A/S
AALBORG

Salgskontor:

Nr. Farimagsgade 15, Kbh. K
Telefon: Minerva (0154) *2222

ROTTERMUS
ELLER
RATIN
Virginiavej 11, Kbhvn. F · (01) 34 38 80

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Telf. Holstebro (074 1) 533

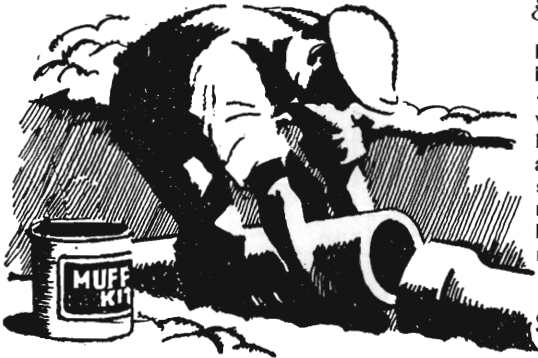
Frøavl og frøhandel

FORLANG
„ODIN“
ØL
FINESTE KVALITETER

FIONA MUFFEKIT

gør arbejdet lettere — og muffen tættere!

Flere og flere kommuner og private entreprenører går ind for FIONA MUFFEKIT, fordi FIONA MUFFEKIT — er hurtig og nem at lave tætte samlinger med — bevarer elasticiteten og tillader mindre sætninger i rørlødningsne — er det mest effektive middel til hindring af trærødders indtrængen — modstår angreb af svage syrer o. lign. ved afløb fra fabriksanlæg m. v. — er økonomisk i brug.

FIONA MUFFEKIT forhandles af tømmerhandlere, bygningsmaterialeforhandlere og større betonvarefabrikker.

SVENDBORG TAGPAPFABRIK

tlf. (09) 21 37 66

Hulkjærhus Planteskole

Rødkjærsbro

Telefon Ans (068 1) 25

*Planter til
skov, læhegn og have*

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Telf. Herning (071 1) 37 33 (fl. lin.)

Kontortid:

Mandag-Fredag 10-16

Fredag tillige 18-19,30

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon (076 1) 1400 (4 lin.)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9—15

Lørdag: Kl. 9—12

Aftenekspedition:

Fredag Kl. 18,30—20

Fillaler:

Karup

Flyvestationen Karup

Mammen

Løgstrup

Betonvarer og Iso-dæk
Lecablokke og -mursten
Mørtel, sten og grus

A/S MARIUS ØDUM

Randers, telefon (064) 204 00

Betonvarer

efter Ingeniørforeningens normer

**BETONKLINKER
til
HULMURS- OG
STALDISOLERING**

A/S FISKBÆK
**BETONKLINKERFABRIK
TELEFON HERBORG 12**

AEROLIT →

DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

ROADLESS 65:

ROADLESS 90:

OVERLEGEN TRÆKKRAFT OG STØRRE REDSKABER- MED FORD 4-HJULSTRÆK

Alle traktorerne er udstyret med helt uafhængigt kraftudtag, uafhængig hydraulik med dobbeltvirkende redskabskontrol, differentialespærre, styrebremser (sikrer lille venderadius), hydraulisk styring samt mange muligheder for anbringelse af ekstravægt.

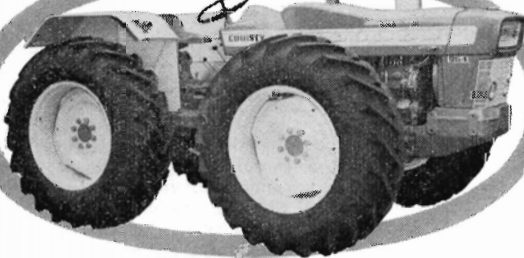
TRAKTORER

MASKINER

FORD

- EN
succes!

COUNTY SUPER 6:

COUNTY SUPER 4:

ROADLESS 65:

• 4-cyl. 64 HK dieselmotor • 9 x 24" fordæk og 12 x 38" eller 14 x 30" bagdæk • Separat til- og frakobling af 4-hjulstræk • Vægt: 3232 kg med ideel vægtfordeling

ROADLESS 90:

• 6-cyl. 90 HK dieselmotor • 9 x 24" fordæk og 12 x 38" eller 14 x 30" bagdæk • Separat til- og frakobling af 4-hjulstræk • Vægt: 3950 kg med for- endevægte som standardudstyr

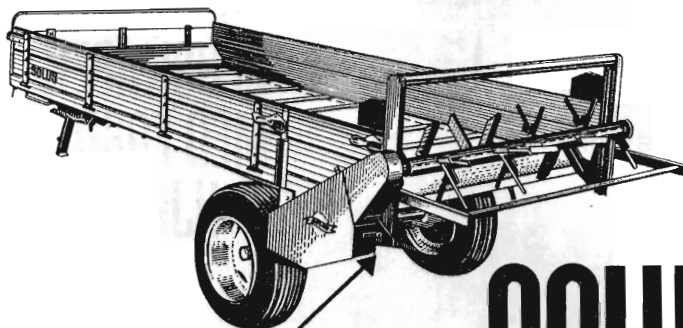
COUNTY SUPER 6:

• 6-cyl. 95 HK dieselmotor • Lige store for- og baghjul, 12 x 38" eller 14 x 30" • Vægt: 3965 kg med 2245 kg på forakslen og 1720 kg på bagakslen

COUNTY SUPER 4:

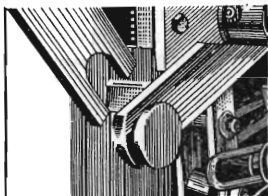
• 4-cyl. 64 HK dieselmotor • Lige store for- og baghjul, 12 x 38" eller 14 x 30" • Vægt: 3529 kg med 1997 kg på forakslen og 1532 kg på bagakslen

Alt i een - uden brug af værktøj

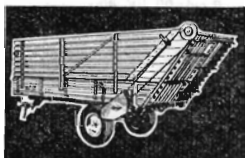
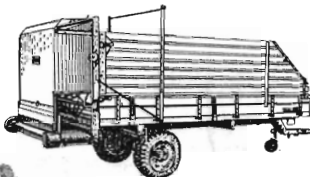

SOLUS

-SELVFØLGELIG

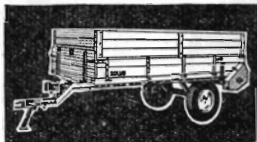

combi vognen

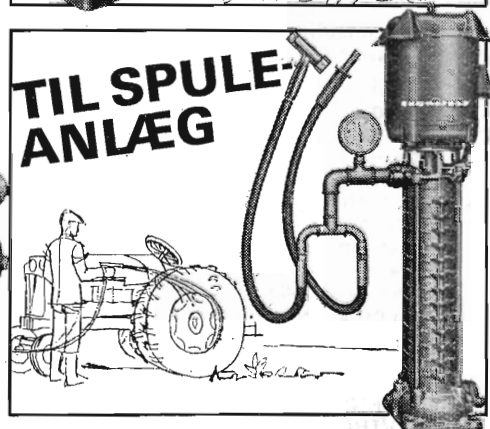
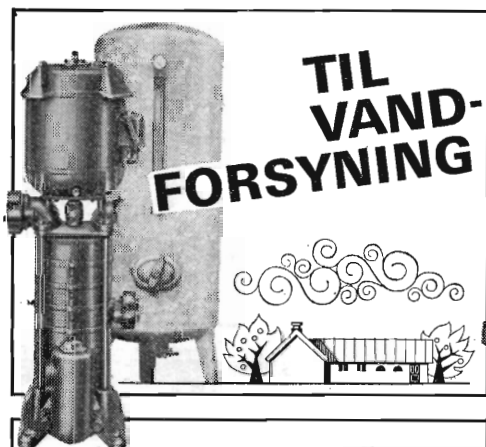
Det geniale og gennemtænkte SOLUS-system består i al sin enkelthed af en gaffel og gaffelholder, som på et øjeblik og uden brug af værktøj forandrer Deres SOLUS COMBI til netop den funktion, De har brug for. De skal blot påsætte gaffelen i gaffelholderen (se ill.), og derefter lukke hægtelukkeren på ladsiderne, og omstillingen er sket. Ingen anden vogn har lettere, hurtigere, eller mere sikker omstilling.

- et uovertruffent system, der kommer Dem tilgode -

H. Sønderby & co.
Tarm (073) 7 21 11 - 333

GRUNDFOSS de rigtige pumper

Der findes GRUNDFOSS-pumper til mange andre formål, bl. a. anvendes GRUNDFOSS-pumper i træimprægneringsanlæg. Prospekter over de forskellige pumpetyper tilsender vi Dem gerne.

GRUNDFOSS

BJERRINGBRO PUMPEFABRIK A/S
TELEFON BJERRINGBRO (076) 814 00 TELEX 4404

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med flintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (•hundekød•) omkring stødfugerne. Spørg Hedeselskabet.

SILKEBORG BANK

AKTIEKAPITAL 2.250.000 RESERVER 7.736.000

21 inden- og udenbys afdelinger

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

ved C. M. Christiansen . Århus.

Telefon: Ellidshøj 4 og Århus 2 73 12

Fabrikation af
jordbrugskalk og
søderkridmel

Rødkjærsbro Cementvarefabrik v. J. T. Birk

Telefon Rødkjærsbro 14
FORLANG TILBUD

Fører kun \triangle mærkede varer

Alle arter betonvarer til afvanding og hloak føres på lager.

Dansk Plantage- forsikringsforening

Det gensidige
forsikringselskab

tegner forsikring for *gen-
plantning*sværdien for nå-
letræsplantager overalt i
Danmark. — Indskud een
gang for alle 1 kr. pr. ha.

Arlig præmie og maksi-
mumstatning:

50 øre pr. ha 700 kr.

75 » » » 1050 kr.

1 kr. » » 1400 kr.

Vedtægter og indmeldel-
sesblanketter ved henven-
delse til

FORENINGENS KONTOR
I VIBORG
Telefon 1340

Forsikrings- aktieselskabet National

tegner forsikring for *træ-
masse*værdien i nåletræs-
plantager overalt i Dan-
mark — den nødvendige
supplerende forsikring for
træmassens stadig vokse-
nde værdier.

Alle oplysninger fås hos
Nationals hovedagenturer,
samtlige inspektorer el-
ler ved direkte henven-
delse til

HOVEDKONTORET
Forsikringshuset,
Holmens Kanal 22,
KØBENHAVN K.
Telefon C. 7565

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby Telf. 2 10 55 (kaldenr. 081)

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk patent nr. 59820)

HOLSTEBRO BETONVARE FABRIK v/ Ingeniør Anders Poulsen

Holstebro Telf. (074)
2 00 03

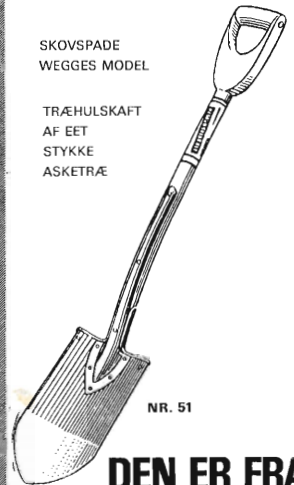
Alt i betonvarer
indenfor

Dansk Ingeniørforenings
normer

DEN ER RIGTIG

SKOVSPADE
WEGGES MODEL

TRÆHULSKAFT
AF EET
STYKKE
ASKETRÆ

DEN ER FRA

**ZINCK
GODTHAAB**

AARHUUS PRIVATBANK Stiftet 1871 ÅRHUS KØBENHAVN

AALBORG
AKVAVIT.

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 11

10. septrib. 1966

87. årg.

udgår 16 gange årligt og sendes til selskabets medlemmer. Annoncer til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg, telf. 1340. Annoncepris 70 øre pr. mm. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 10 kr. eller en gang for alle mindst 200 kr. Redaktør: *H a r. S k o d s h ø j*. Redaktionsudvalg: Afdelingschef, skovrider *B. Steenstrup* (formand), afdelingschef *N. Venov* og distriktsbest. *J. Alsted*. Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.

Indhold: Hedeselskabets årsberetning 1965—66 (sluttet). — Fra Hedeselskabets årsmøde. — Hedebruget føler sig svigtet. — Nogle hilsener på vers. — Hedeselskabets regnskab 1965—66.

Forsiden: De gamle vindslidte bjergfyr og hvidgran er ved helt at forsvinde i plantageudkanterne. De afløses nu systematisk af løvtræudkanter. Her ses således et 25-årigt egetræshegn i en sønderjysk plantageudkant. Det skal tilføjes, at egetræerne står langs plantagens sydvestlige side.

(Sluttet).

Årsberetning 1965—66

ved

direktør *Fr. Heick*.

I mine sammenfattende bemærkninger vil jeg igen vende tilbage til årets vejrlig. Vinteren, der satte ind allerede i første halvdel af november med et ret kraftigt snelag og fortsatte til over midten af april, standsede kulturarbejdet i plantagerne, og den hertil anskaffede ret store maskinpark, kunne ikke tages i brug i det sædvanlige omfang. Maskinellet ved dræningsopgaverne fik også en lang hviletid. Under ældre driftsformer overtog arbejdsløshedskasserne en del af byrden ved en lang vinter. Nu må byrden bæres af de virksomheder, der har anskaffet det arbejdsbesparende materiel, og det må der kalkuleres efter.

Vinteren standsede konsulenternes udtagning af jordprøver, og det blev mærkbart for Hedeselskabets laboratorium. Årets samlede arbejdsomfang blev her kun tre fjerdedele af sidste års.

Det er også bemærkelsesværdigt, at rækken af gode høstår fortsatte. Nedbøren i vækstsæsonen var tilstrækkelig, og forsommeren var næsten fri for dage med sandstorm og nætter med frost.

Den nedgang i interessen for læplantning, der er omtalt i plantningsafdelingens afsnit i beretningen, må sikkert i nogen grad tilskrives, at den ret lange årrække uden væsentlige sandstormsskader har afdæmpet indtrykkene af sandflugtens hærgen.

Læets nødvendighed er dog stadig erkendt i sandjordslandbruget, og der fortsættes ufortrødent med arbejdet for at få fornyelsen af læhegnene gennemført på kollektiv basis. Den kollektive udbygning af hegnene er simpelthen en nødvendighed under de rådende beskæftigelsesforhold i landbruget.

I det tekniske udvalg under Landbokommissionen, der forberedte forslagene til den nye grundforbedringslov og landvindingslov, rejstes den tanke, at visse grundlæggende læplantningsopgaver burde kunne medtages under landvindingsloven. Tanken blev ikke videreført, men landsudvalget for læplantning er opmærksom på, at det kan

Fra vadehavet udenfor diget.

De danske Mergelselskaber overrakte på jubilæumsdagen Hedeselskabet et billede af et mergelleje, malet af Lasse Winsløv, Viborg.

blive påkrævet med en ændret — og øget — støtte fra offentlig side til nord-sydgående læhegn i de vindudsatte egne. Ved hensigtsmæssig plantning i forhold til landskabets konturer kan sådanne hegn nedsætte behovet for antal løbende meter hegn betydeligt. I andre lande, hvor vinderosionen også spiller en rolle, har det offentlige overtaget en betydelig del af byrden ved etableringen af grundstammen i en egns læsystem.

Hedeselskabets skovtaksator har gennemført en vurdering af produktionen i vore plantager frem til århundredskiftet, og der kan, som det fremgår heraf, regnes med en betragtelig stigning i hugsten. Træindustrien og særlig spånpladefabrikkernes kapacitet øges stadig, og da industrien også kan aftage træeffekter, der ikke direkte er anvendelige som bygningstræ, kan der fortsat regnes med god efterspørgsel efter dansk træ. Omkostningerne ved skovdriften har dog stadig en tendens til at løbe foran salgspriserne, og adskillige plantager kæmper med en anstrengt økonomi.

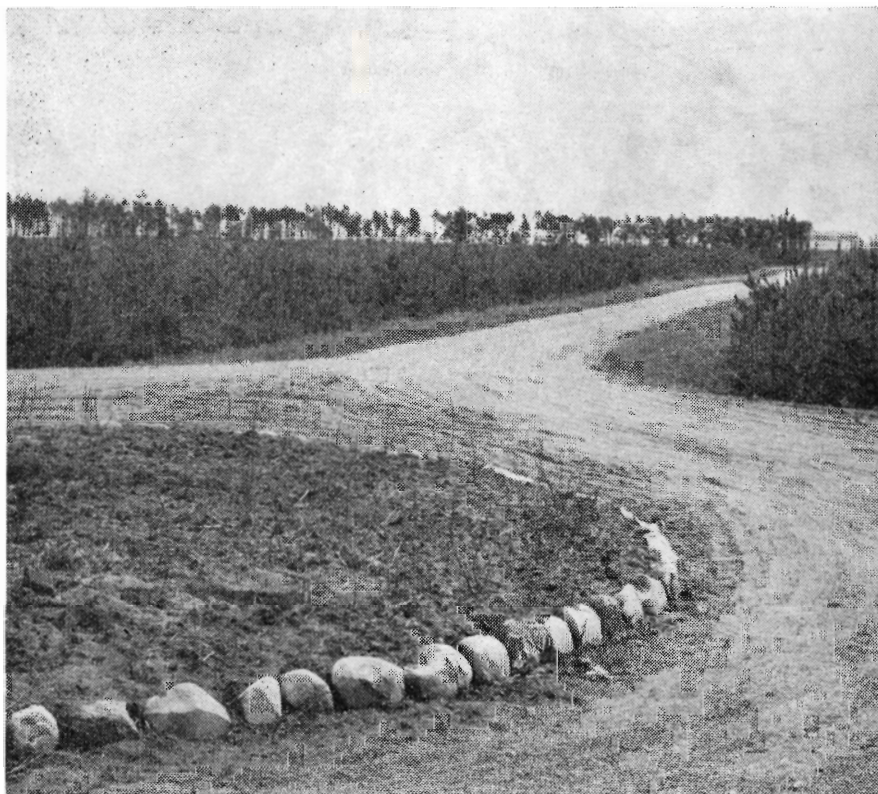
Omkostningerne har beklageligvis fået en ikke ubetydelig stigning for en række plantager, dels som følge af stigningen i ejendoms-skylden ved 13. alm. vurdering, dels ved de ændringer i det hidtidige

skattegrundlag, der fremkom ved det efterfølgende skattepolitiske forlig. Skovbruget burde fortsat have haft de samme lempelser som landbruget. Da skovejendomme nødvendigvis må have en vis størrelse, får en række skovejere en forøget formuebeskatning oveni hatten. I betragtning af de danske skoves afgørende betydning for almenvellet, bør der også over for skovene vises en skattepolitisk forståelse. Fra lovgivningsmagts side er der henvist til, at de stærkt stigende priser på skovejendomme, som handelsstatistikken viser, må være udtryk for en betydelig økonomisk bæreevne. Heroverfor må anføres, at det er den nuværende pengeregighed, der har presset priserne særligt på skovenes herligheds-værdier i vejret, og det er jo uden betydning ved normal skovdrift.

Ved slutningen af indeværende års folketingssamling blev de i fjor omtalte forslag til ny *grundforbedringslov* og ny *landvindingslov* gjort færdige i folketinget, og det er min overbevisning, at disse to love kan være en hjælp for landbruget i det fortsatte arbejde for at øge produktiviteten. På ét område er den nye grundforbedringslov et

Et billede fra festmiddagen på Hedeselskabets jubilæumsdag. Fra højre: Skovdirektør Bjarnason, Island, fru godsejer A. Pontoppidan, Constantinsborg. Formand for De samvirkende danske Landboforeninger, gdr. Anders Andersen, fru landbrugsminister Chr. Thomsen, hoffjægermester Sehestedt Iuul.

Fra den unge plantage i vestsiden af Uur hede (Københavnerrheden) ved Ikast. (Fot. maj 1966).

fremskridt i forhold til den gamle. Den medtager opdyrkning af heder og af andre hidtil uproduktive arealer under tilskudsreglen. Der er ikke megen hede tilbage, som egner sig til opdyrkning, men noget er der. Hidtil har hedeopdyrkerne fået en beskeden støtte gennem en bevilling til Hedebruget. Denne bevilling er der hejst stopsignal for. På grund af bevillingernes utilstrækkelighed, er Hedebruget et par år bagud med ydelsen af tilskud. Hedeselskabet går stærkt ind for, at Hedebruget opnår tilstrækkelige bevillinger, så alle, der har opdyrket hede, inden den nye grundforbedringslov trådte i kraft, kan få det hidtil udbetalte tilskud.

Den jordbrugsvidenskabelige forskning møder med nye resultater i stigende tempo, hjulpet frem af de almindelige videnskabelige landvindinger. Det er en af Hedeselskabets fornemste opgaver at medvirke til, at denne viden kan udnyttes i størst muligt omfang i

Fra Skjernå-arbejdet. Den 9. juni 1966 blev Ganer å, som det sidste af de større vandløb under Skjernå-reguleringen, ført ind i sit nye leje. Mange interesserede overværede begivenheden.

det daglige arbejde i landbruget og skovbruget. Det var derfor en stor glæde for os på jubilæumsdagen at modtage rundelige gaver netop til vore forsøgs- og forskningsopgaver. En del af disse er omtalt i beretningens forskellige afsnit. Jeg vil her kun henvise til redegørelsen fra laboratoriets virksomhed, hvor forstander *Frederiksen* omtaler en statistisk undersøgelse over grundlaget for det i landbruget så stærkt benyttede reaktionstal. Det ser ud til, at de stigende gødningsmængder forårsager visse ændringer i beregningsgrundlaget, og det kan det blive nødvendigt at tage hensyn til.

Jeg vil også pege på de interessante undersøgelser over svingninger i iltindholdet i vore vandløb. Hedeselskabets laboratorium råder over en teknik til disse undersøgelser, som i udstrakt grad tages i brug i forbindelse med planlægning og løsning af spildevandsopgaver. Måske burde denne teknik tages mere i brug end tilfældet er i forbindelse med dambrugsvirksomhed. Fiskedøden i rigelig fyldte damme, hvori der fodres kraftigt, kunne måske undgås og uberettiget mistanke til giftudledning i vandløb oven for dambruget ligeledes. Ilt-

**MASSEY-
FERGUSON**

GRAVE MASKINE

DEN GULE LINIE

MODEL 220

Til et effektivt, up-to-date
entreprenørudstyr hører
den robuste og alsidige
gravemaskine, model 220
med lyn-side-montering.

Med en brydekraft på 6350 kg løser Massey-Ferguson 220 de hårdeste graveopgaver. Den kompakte konstruktion, samt sidemonteringsmulighederne, giver maksimal bevægelsesfrihed - selv på minimal plads. Førersædet er bekvemt anbragt direkte over drejepunktet, hvilket giver frit udsyn - i enhver arbejdsretning. Tal med en af de mange aut. Massey-Ferguson forhandlere om en demonstration.

KONGELIG HOFLEVERANDØR
NORDISK TRACTOR COMPANY A/S
KØBENHAVN SV.

ARBINOL-A

Med kemisk-mekanisk virkning.
Beskytter mod vildtgnav på alle årstider
og på alle træarter.

Lys farve sikrer mod frostsprængninger
Let at anvende
Billigt i brug
Virker indtil 7 måneder

A/s VILHELM HANSEN & CO.
Højrevej 43 - København NV
Ægir 4343

RESENBRO CEMENT- STØBERI

v/ ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima Betonrør
efter Dansk Ingeniørforenings
normer.

Mrk. \triangle alle gangbare di-
mensioner fra 10-80 cm så-
vel med som uden muffe.

**Viborg
Papir-
Comp.** *Papir &
Papirvarer
en gros
Bogtrykkeri
Kontorforsyning*
Sct. Mathiasgade 31-33
Telefon Viborg (0761) 802-803

**Viborg
Andels-
Svine-
slagteri** *Vore udsalg
bringes i
erindring*
Telefon (0761)
137 og 779

ALT I CEMENT

VARER

Vi kan levere rør i alle
gangse størrelser efter
ingeniør. normer.
Hurtig levering - reel
betjening.

**TJÆREBORG
CEMENTSTØBERI**
• Telefon 21 •

A/s Plantningsselskabet
Steen Blicher

afholder ordinær gene-
ralforsamling mandag d.
26. september 1966 kl.
12.00 på »Tønderhus«,
Tønder.

Dagsorden efter lovene.
Bestyrelsen.

A/s Plantningsselskabet
Sønderjylland

afholder ordinær gene-
ralforsamling torsdag d.
22. september 1966 kl.
11.30 på Preislers Hotel,
Viborg.

Dagsorden efter lovene.
Bestyrelsen.

HUSK

at melde flytning
til postvæsenet

svindet i grødefyldte tilløbsvandløb i nattetimerne er en faktor, der må regnes med.

Andet steds i beretningen er det fremført, at med vor nuværende viden og vor nuværende teknik, kan det lægges sådan til rette, at gode dambrugsmuligheder kan udnyttes samtidig med at omkringliggende landbrugsarealer får fuld afvanding. Der er her grund til at understrege de gode viljers og det gode samarbejdes betydning.

Jeg vil slutte med at udtrykke en dybtfølt tak for det jævne og stilfærdige, men varmtføjte håndslag, som fra alle kredse i det danske folk blev givet Det danske Hedeselskab på dets hundredårsdag. Det gav mod og kræfter til fortsat virke. Et begivenhedsrigt århundrede er bag os — år fyldt med opgaver. Beretningen her omfatter også et travlt år, og der er fortsat krævende opgaver, der kalder på Det danske Hedeselskab. Det er måske den bedste jubilæumsgave.

Fra Hedeselskabets årsmøde

Hedeselskabets ordinære årsmøde var den 28. juni henlagt til Hotel »Dania« i Silkeborg. Herved markeredes den kontakt, der har været med byen, lige siden det første og egentlige stiftende møde afholdtes i Silkeborg den 20. december 1865.

Nogle enkelte repræsentanter havde i sidste øjeblik meldt forfald, men der var dog omtrent fuldt hus i salen, da formanden for repræsentantskabet, hofjægermester *Chr. Mourier-Petersen* åbnede mødet med den traditionelle hyldest til selskabets protektor kong Frederik den IX. Senere indløb der et takketelegram fra kongen.

I smukke mindeord erindrede formanden derpå de, der var gået bort i årets løb blandt repræsentanter og medarbejdere. Det var: Forfatteren, lærer *Rasmus Mortensen*, Lindeballe, skovrider *N. S. Lybye*, Hjedebak, direktør *Aage Brinck-Jensen*, Aalborg, plantør *B. Højmark*, Lem, fhv. amtsrådsmedlem *Jacob Jacobsen*, Rutsker, husmand *Emanuel Vestbo*, Tarm, pens. forstassistent *Niels Nielsen*, Guldborgland, skovfoged *Holger Schrøder*, Viborg, rentier *S. Johansen*, Hol-

sted, og fhv. folketingsmand *Laust Nørskov*, Nørskovgaard. Et »Æret være disse mænds minde« fik tilslutning ved at forsamlingen rejste sig.

Direktørens beretning

Direktør *Fr. Heick* forelagde derpå den udførlige beretning om årets begivenheder, som har været optrykt i de foregående numre af Hedeselskabets Tidsskrift. De mange aktuelle detaljer blev hørt med megen interesse og beretningen hilstes med varmt bifald.

Forhandlingen

blev indledt af proprietær *Welling*, som takkede for den udførlige redegørelse for årets arbejde. Betragtningerne om ændringerne i læplantningsarbejdet måtte man modtage med interesse og også forventning. I den forbindelse mindedes hr. *Welling* de store begivenheder omkring 1938, hvor vi havde den store sandstorm, hvor professor *Nøkkentveds* beretninger udkom og hvor det flyvende korps organiseredes.

Folketingsmand *J. Foged* fremkom med et indlæg, der vakte opmærksomhed. Han omtalte de fremkomne meddelelser om nedbrydningen af forstranden ved Aargab på Holmslands klit. Visse autoriteter siger, at der ikke er nogen fare ved det, der sker, men vi, der ved, hvorledes bunkers og pæle forsvinder i havstokken, er ikke trygge. Sker det, at havet bryder igennem, er Skjernå-projektet værdiløst — mon det vil være forkert, at bede Hedeselskabet overveje, hvad der vil ske, hvis det går galt, og hvad der kan gøres for at hindre, at havet går igennem.

J. Foged omtalte også de nye regler for vandløbenes oprensning, idet han gerne ville indskærpe, at kontrollen af oprensningen ikke måtte blive ringere, fordi det offentlige havde overtaget arbejdet.

Chr. Mourier-Petersen fandt, at udtalelserne om Holmsland klit måtte give anledning til visse overvejelser.

Fiskeriejer *Laurits Knudsen*, Egtved, takkede for beretningens meget værdifulde oplysninger om dambrugenes forhold til iltmængden i vandet.

Direktør *Finn Thøgersen*, København, omtalte den her i bladet nogle gange omtalte sag, hvor landbrugsministeriet tabte en retssag

mod en kalkproducent, som havde solgt kalk som fyld. Det kan ikke være meningen, at noget sådant skal tolereres. Det vil i alt for høj grad gå ud over seriøse kalkværker.

Taleren omtalte de vidtrækkende planer, det svenske skovbrug har for gødskning i skovene. Alene Domänverket gennemfører i 1966 gødskning af henved 12.000 ha skov. Det vil være værdifuldt at høre, om Hedeselskabet har planer på linie med dette.

I forbindelse med Hedeselskabets jubilæum havde udenforstående spurgt, om Hedeselskabet også skulle fortsætte ind i fremtiden. Vi, der kender selskabet, sagde hr. Thøgersen, ved, at der er stærkt og fortsat brug for det, men sådanne bemærkninger kunne tyde på, at selskabet bør gøre noget mere for at popularisere sin virksomhed. Det kunne f. eks. gøres ved at gå foran med oplysninger om vandløbsrensninger, vandindvindinger o. l., således at vi ikke alle sammen ender i kloakken. Man kan også henlede opmærksomheden på, hvad Hedeselskabet ejer af naturværdier og også skaber af blivende naturværdier. Det ville være en popularisering, som også kunne være til gavn for at klargøre målsætningen.

Planteskoleejer *Oscar Bang*, Nykøbing M., omtalte med tak, hvorledes Hedeselskabet havde været med til at ændre Legind Bjerge fra nøgne hedebakker til dejlige skove, som ingen drømmer om at lade falde tilbage i lyng. Det er sådanne steder, der er skabt værdier for bybefolkningens rekreationshunger. Det er blot så svært for mange at se lidt længere frem.

Afdelingschef *B. Steenstrup* benyttede direktør Finn Thøgersens udtalelser til at bringe gødningsselskaberne en varm tak for de store bidrag og gaver til forsøgene med skovgødskning. Det ser mange steder ud til, at der er nået store resultater ved gødskning i skovene. I Tyskland er der store udslag for gødskning på fosfatfattig jord, men det er dog vist forsøgsresultaterne fra Norge og Sverige, vi skal se hen til og sammenligne med, når vi overvejer, hvad vi skal gøre her i landet. Endnu er grundlaget her i landet ikke til stede, forsøgenes tale er ikke endnu sikre nok til, at vi tør sætte hele proceduren i gang. Det er dog ikke ensbetydende med, at vi behøver at vente til vi har ført de påbegyndte forsøg til ende.

Skovtaksator *Lundberg* fortalte kort om arbejdet med gødskning i Sverige. Han oplyste, at man i Sverige gødskede i skovene, fordi

man frygtede at komme ud i mangel på træ. Skal vi her i Danmark gødske, må vi være sikre på, at det også kan betale sig.

Direktør *Fr. Heick* takkede Welling for udtalelserne. Når arbejdet med læplantningen omkring 1938—40 kom så godt igang på Nibeegnen skyldes det jo bl. a., at Welling og direktør Flensburg fandt hinanden i et godt samarbejde.

I tilknytning til de faldne udtalelser om klitnedbrydningen ved Aargab på Holmsland, mindede direktør Heick om, at Hvide Sandeprojektet i sin tid var grundlaget for, at det nuværende store arbejde i Skjernå-deltaet var kommet igang. Sker der et klitgennembrud, er det ikke Skjernåområdet alene, men mange andre lave arealer, det vil gå ud over. Her i landet skal vi være meget forsigtige med, hvad man blander sig i. Kompetencestridigheder bør man undgå, og jeg kunne godt tænke mig, at Statens vandbygningsvæsen vil sige, at her er et område, vi ikke skal blande os i. Og i den forbindelse vil jeg tilføje, at da Statens vandbygningsvæsen satte de kostbare arbejder i gang med Juvre-diget på Rømø var der nok af kritikere, der fandt det forkert, men det blev Statens vandbygningsvæsen, der fik ret.

Om oprensningen af vandløbene, vil jeg blot sige, at bliver det ikke gjort ordentligt, må der klages, men jeg kender eksempler på, at det er blevet meget bedre udført, efter at det offentlige har overtaget arbejdet. Skal der klages har vi vandløbsretterne at ty til. Vi har jo da forøvrigt eksempler på det modsatte. Lystfiskerne i Varde å har således klaget over, at der blev rensset for hårdt op, at grødeskæringen gjorde skade på brinkerne. Resultatet af den nye ordning skulle helst blive, at forholdene i almindelighed blev bedre og bedre.

En tak til Laurits Knudsen for udtalelserne om dambrugene — samarbejdet med dambrugerne har nu ført til, at forholdet mellem landbrug og dambrug er upåklageligt.

Den nugældende kalkordning er god nok, det har efter overgangsvanskeligheder udviklet sig til, at værkerne kan levere rettidig. Spørgsmålet om kalk og vejfyld står åbent, vejfyld kan som bekendt bruges til mange ting. Manden blev frikendt, og bliver han også frikendt efter at dommen er appelleret, må man vist til at pille lidt ved lovens tekst.

Finn Thøgersen og Oscar Bang skal have tak for bemærkningerne

om Hedeselskabet og turisterne. Vi kender udmærket den højt talende turist, der sætter sig i vejkanten med ryggen til skoven. Vi vil gerne være med til at kanalisere rekreationstrangen og lette adgangen til de værdifulde områder.

Til slut nævnte direktør Heick, at man i Sverige også havde opdaget, at skovgødsningen var et middel til reguleringer på skattebilletten. Her i landet må vi følge de hjemlige erfaringer og forsøg.

Godsejer A. Olufsen, Quistrup, kommenterede udtalelserne om »kalk og vejfyld«, idet han nævnte, at de senere års vanskeligheder omkring kalkleverancerne skyldtes, at overgangen til de finere kalkformer ikke havde været taget med lempe. Mange landbrugere, navnlig i Vestjylland måtte på tværs af de nye regler løse deres krav om kalk på den måde, der var brugt igennem mange slægtled — altså hente sig noget af den omtalte »vejfyld«.

Direktør Heick sagde, at da loven om de finere kalkformer blev udformet, fulgte man den vej, de landøkonomiske foreninger og ministeriet valgte, og ikke formandens. Det er til syvende og sidst et spørgsmål om at holde reaktionstallet kontinuerligt i orden. Hele ordningen var genstand for endeløse diskussioner.

Olufsen: Ja, og folk kom i en nødsituation!

Heick: — og nød bryder alle love! (latter!)

Jens Sønderup understregede, at der var alvor bag J. Fogeds ord om Holmsland klit. Forøvrigt fandt han, det virkede ejendommeligt, at staten tiltvang sig et areal på klitten og derefter begyndte at sælge ral derfra. Formandens bemærkninger om, at landmanden måtte have ret til at bruge den kalkform, han ønskede at bruge, kunne han slutte sig til.

Folketingsmand *Anders Andersen:* Kalkloven er gennemført for at gavne landbruget og ikke for at genere det. Det er nødvendigt og vigtigt med kontrol af produktet. Den her rejste kritik af loven må jeg tilbagevise, man kan jo altid diskutere om der skal bruges finheden 10 eller 20 mm.

A. Olufsen: Min kritik gjaldt den korte frist til at gå over til de nye regler. Der skulle have været tid til at afbalancere overgangen. Den hastige gennemførelse kostede alt for dyrt mange steder.

J. Sønderup: Det var for irriterende at skulle påtvinges en bestemt kornstørrelse.

Heick: Der bliver vist ikke brug for »vejfyld«, når der er anden kalk nok!

Afdelingschef *Schledermann Larsen* gav en historisk oversigt over de hidtidige bestemmelser om vandløbenes vedligeholdelse. Efter den nu gennemførte lov er der som helhed blevet bedre forhold, men statens og kommunernes overtagelse af vandløbene har også gjort det dyrere. Det må blive målet at også gruppe 2 kommer i gruppe 1.

Om sagen med »vejfylden« udtalte afdelingslederen, at den må betragtes som et »vildskud« uden betydning og kun med lokal interesse.

Beretningen blev derefter tiltrådt.

Regnskab og budgetter

blev forelagt og godkendt. Om regnskabets hovedposter henvises til de sidste sider i dette tidsskrift.

Efter frokosten, hvori der i anledning af jubilæet deltog en del flere lokale gæster end sædvanligt, holdtes det sædvanlige lukkede møde.

Til repræsentantskabet foretoges valg efter vedtægtens § 6, stk. 1 og godsejer *H. H. Lüttichau*, direktør *A. W. Nielsen*, landbrugsminister *Chr. Thomsen* og direktør *Finn Thøgersen* genvalgtes. I stedet for direktør *Johs. la Cour*, Pindstrup, der på grund af alder frabad sig genvalg nyvalgtes direktør *Stausholm*, Pindstrup. En ledig plads blev besat med direktør *Finn Hjerl-Hansen*, København. I stedet for *Jacob Jacobsen*, Rutsker, der er afgået ved døden, suppleringsvalgtes til repræsentantskabet husmand *H. Svendsen*, Nyker, Bornholm.

Til bestyrelsen genvalgtes godsejer *A. Olufsen*, Quistrup, formanden og næstformanden for repræsentantskabet, henholdsvis hofjægermester *Chr. Mourier-Petersen*, Rugaard, og godsejer *A. Pontopidan*, Constantinsborg, genvalgtes.

Til kasse- og regnskabsudvalget genvalgtes *A. Chr. Andersen*, Morsbøl, og *K. Damsgaard*.

Odense valgtes til mødested næste år.

— — —

Om aftenen samledes repræsentantskab, medarbejdere og et stort antal gæster til en meget fornøjelig middag på Hotel »Dania«.

DE NÅR MEGET MERE-MED

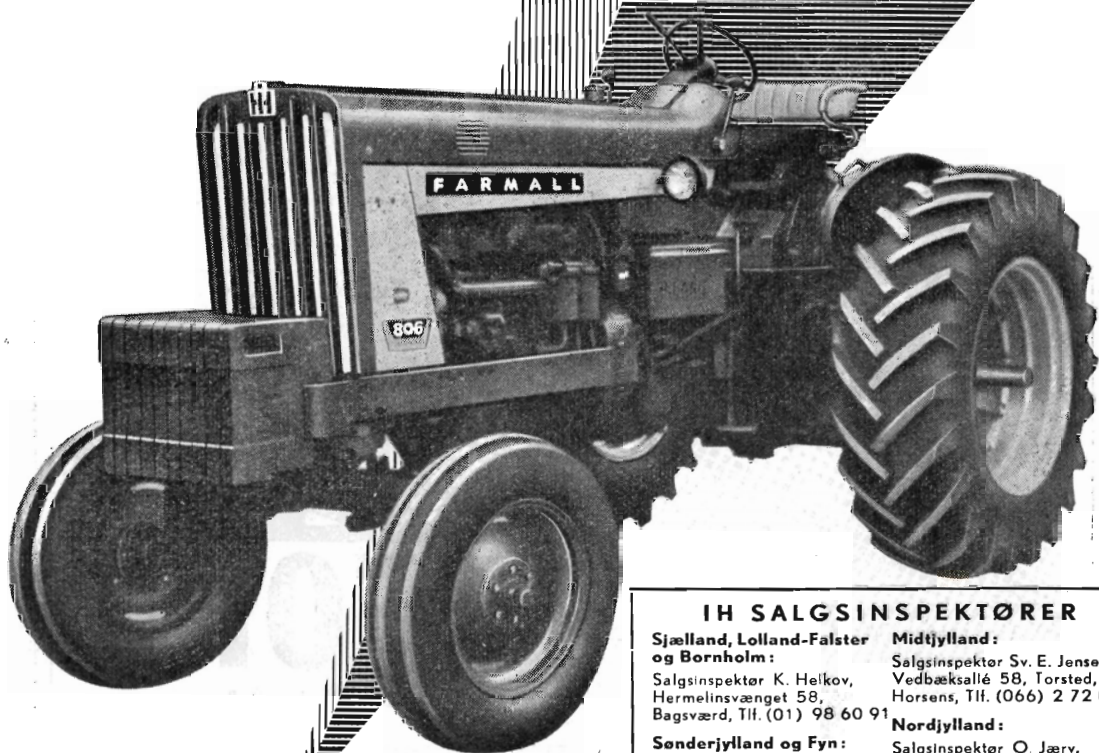
DEN NY
McCORMICK
INTERNATIONAL

806

DIESELTRAKTOR

Den amerikanske Farmall 806, de store redskabers traktor. International Harvester har intet sparet for at give denne traktor en stor trækraft. 110 HK motor-koblingen er af en helt ny type Dyna-Life med ekstra lang levetid. 806 har 16 hastigheder frem og 8 bak, fuldstændigt hydraulisk system, komfortabel powerstyring og selvjusterende skivebremser. Det er kun en del af de finesser, der findes på Farmall 806.

Forlang vor 20 siders specialbrochure og aftal tid for demonstration.

IH SALGSINSPEKTØRER

Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm:

Salgsinspektør K. Helkov,
Hermelinsvænget 58,
Bagsværd, Tlf. (01) 98 60 91

Sønderjylland og Fyn:

Salgsinspektør H. J. Krag,
Jørgensgaard 49, Åbenrå,
Tlf. (046) 2 34 28

Midtjylland:

Salgsinspektør Sv. E. Jensen,
Vedbæksallé 58, Torsted,
Horsens, Tlf. (066) 2 72 06

Nordjylland:

Salgsinspektør O. Jærv,
Lindholmsvej 77 B,
Nr. Sundby,
Tlf. (08) 13 63 53

I.H.-mærket har gennem generationer overalt på kloden været garanti for højeste kvalitet og service

INTERNATIONAL HARVESTER

KØBENHAVN: SNORREGADE 18-20 · TELEFON (0177) SUNDBY '9200 · TELEGRAM-ADR. HARVESTER

Det er nemt og billigt at isolere med
de danske

DANATEX DANALOFT TROLDTEKT

træfiberplader

loftsfliser

træbetonplader

Fås hos alle tømmerhandlere og bygningsmaterialeforretninger
Fremstillet siden 1935

A/s TROLDHEDE PLADEINDUSTRI

Fra repræsentantskabets besøg i Grane plantage. Kontorchef frk. Alice Brun har afsluttet sin beretning om plantagen og hoffjægermester Chr. Mourier-Petersen siger nogle ord til tak.

Eftermiddagens udflugt havde været et interessant og lærerigt besøg på Spånpladefabrikken i Engesvang, og dagen efter gik turen syd og vest på.

For de mange deltagere blev turen ud gennem de store skovarealer syd og sydvest for Silkeborg en vistnok enestående oplevelse. Dagen var startet med regn, men hele turen blev fra et kvarter efter afgang en solskinsfyldt eventyrrejse.

Forbi Ørnsø, gennem Skærbæk plantage og Anssø Mølle med Vrads Sande højderne til alle sider gik turen til Grane plantage et par km syd for Vrads by. Her tog ejeren, kontorchef frk. Alice Brun imod og fortalte om plantningens historie. Skovrider S. Grosen supplerede med detaljer om plantagens mange værdifulde afdelinger og særprægede natur, hvor skov, hede og søer veksler på den smukkeste måde.

Over Vrads Sande, gennem St. Hjøllund plantage og derefter udkanten af Gludsted statsplantage, forbi Isenbjerg gik turen til Uur Hedebrug, hvor direktør A. W. Nielsen bød velkommen og lederen af dette særprægede — og også usædvanlige — storlandbrug, forstander Højstrup Jensen, Grindsted, gav detailoplysninger.

Næste station på turen var det store rensningsanlæg, som Hedeselskabet har projekteret for Ikast kommune. Afdelingschef Venov og kommunens inge-

niør, R. Lindstrøm Larsen, fortalte om anlæggets kapacitet og gjorde rede for dets særlige virkeform.

Dagen sluttede derefter med en lidt sen frokost på Hotel »Medi« i Ikast. Her talte bl. a. sognerådsformand *Westergaard Poulsen* meget interessant om Ikast bys udvikling.

H. S.

H E D E B R U G E T

føler sig svigtet

Hedebrugets årsmøde den 23. juni på Afholdshotellet i Viborg blev, som formanden folketingsmand *J. Foged* selv betegnede det, et historisk møde. Dels var det 60 år siden, selskabet stiftedes, og dels betegnede de begivenheder, der fandt sted, en afgørende ændring i de hidtidige arbejdsformer og en overgang til noget helt nyt.

Mødet indlededes med et velkommen til de næsten 100 repræsentanter for lokalforeningerne, der var mødt, og derefter gik formanden over til at tale om Hedebrugets store mand gennem mere end en menneskealder, *Laust Nørskov*, der døde den 22. juni. Han tegnede Hedebruget og hedesagen som ingen anden. Det var ham, der samlede alle interesser om disse ting, han løftede det op til noget nationalt og levede sit liv som et kald. Verslinierne i »Lær mig nattens stjerne« passer på ham. Ingen har haft så stor betydning for Hedebruget som han, og det er helt fortjent, at han er den eneste, der har været og kan blive æresmedlem af Hedebruget, Hedeselskabet og Plantningsforeningerne.

Formanden mindedes også Husmandsforeningernes førstemand *E. Vestbo*, der på så fortrinlig måde havde været med til at give Hedebruget et ansigt udadtil, og endelig nævnede han med tak for udført gerning navnene på de lokalforeningsformænd, der var døde i årets løb. Det var: *Niels Mar. Johnsen*, Grindsted, *Fr. Jensen*, Karup, *Martinus Rask*, Klejtrup, *Andreas Sørensen*, Kollerup, *Aage Stubberup*, Støvring, *Chr. Visti Christensen*, Ørslevkloster, og *Jens Gammelvind*, Vind. I tilslutning til Johs. V. Jensens vers: »Alvorlig taler ved alfarvej . . .« udtalte Jens Foged: »Æret være disse mænds minde.«

Formanden valgtes til dirigent og forelagde derefter sin

Beretning

Hedens opdyrkning har været grundlaget ikke alene for Bondens liv, men også for industriens udvikling. Heden har givet grobund for

tusinder af lykkelige hjem, og det er de unge herfra, som har været med til at udvikle håndværk og industri, som fungerer i dag som in- gensinde tidligere. Var opdyrkningen ikke sket, ville der heller ingen industri af betydning have eksisteret i byer som Grindsted, Herning, Viborg, Holstebro, Hammerum, Ringkøbing og Ikast. En grundstamme af flittige, retskafne og dygtige medarbejdere er hentet fra hedens hjem til industri og håndværk. Det skal medregnes, når samfundet skal gøre status. Fabrikkerne søger de jyske arbejdspladser, fordi personerne stadig er påvirkede af afstamningen, er mere solide og ikke endnu er grebet af kræve-mentaliteten. Produktiviteten er her større, der bygges 30 % billigere vest for højderyggen og ejendommene drives så rationelt som muligt — samfundets resultat af hedeopdyrkningen har været langt, langt større end hdebondens eget, der ikke står i rimeligt forhold til den indsats, der er øvet og stadig øves. En af Hedebrugets opgaver har været at bøde på denne ulighed. Med små midler, hidtil 110 kr. pr. ha, har vi ydet en anerkendelse for opdyrking, og indtil for få dage siden håbede vi endnu på at kunne fortsætte. Men nu vil staten ikke mere. De tidligere 300.000 kr. årligt blev aftrappet med 60.000 kr. årligt, forlænget ekstraordinært ved landbrugsminister Chr. Thomsens hjælp med ét år, og nu får vi ikke mere. Vi har hidtil ment, at alle ansøgninger, der var indsendt før 1. august 1966, d. v. s. før den nye grundforbedringslov træder i kraft, måtte have en moralsk ret til at få samme behandling som andre. Det drejer sig om 165.000 kr. for at kunne afvikle de allerede indsendte ansøgninger, hvor arbejdet jo er udført. Det er ganske uforståeligt, at man i finansministeriet ikke kan finde sammenhængen mellem fortid, nutid og fremtid. Der må udvises så megen retfærdighed, at man ikke direkte krænker den almindelige retfærdsfølelse, eller hvad værre er, direkte krænker befolkningens sunde opfattelse af, hvordan offentlig moral bør være.

Når den nye grundforbedringslov træder i kraft den 1. august 1966 vil der blive mulighed for 25 % tilskud til dybdepløjning, rydning, dræning, kalkning, blåsten og lignende på nydyrkede arealer, og Hedebruget er tilfreds med, at den nye lov således tager »nyt land« — men overgangen hertil må være i orden på baggrund af 60 års hævdvunden praksis.

Hedebrugets bestyrelse har behandlet afslaget og finder det ganske urimeligt. Om man endnu kan opnå noget ved en direkte henvendelse til finansministeren ved jeg ikke. De 165.000 kr. måtte kunne bevilges til afvikling af gammel praksis — det er moralsk berettiget.

Endnu har Hedebruget særdeles vigtige opgaver, så tiden er ikke endnu inde til afvikling. Forsøgene skal føres videre, bearbejdes og bringes ud til medlemmerne. På Uur hede skete en opdyrkning efter

alle kunstens regler, hvor forsøgene bestemte retningslinier, og resultatet blev maksimalt udbytte. Det er et godt eksempel på, hvad forsøgene kan give os. Vi har stadig liggende en række forsøg, bl. a. fire vigtige dybpløjningsforsøg. De, der har dybtliggende al under deres jord, har jo stadig ikke fået klar besked, og vi håber, at vore medlemmer fortsat vil stå sammen om dette arbejdes fortsættelse. Det er *Davidson*, der har været vor værdifulde medarbejder i disse ting, og som har knyttet det hele sammen. Også hans arbejdsdag nærmer sig nu sin afslutning, men samtidig med, at vi siger ham tak, beder vi ham samle de mange års erfaringer i en beretning. Han har fulgt arbejdet i marken og har tallene og er den eneste, der kan beskrive det i den ventede beretning. Forsøgene vil blive ført videre af *Dam-Koefoed* for de penge, som vi kan takke Jysk Landvinding og direktør *Basse* for.

Hedebruget må nu tage sin fremtidige stilling op til drøftelse, og hovedbestyrelsen forelægger derfor i dag forslag til nye love. Forinden vil jeg takke for samarbejde i bestyrelsen og for det gode forhold til lokalforeningerne. Vi skal i dag være taknemlige for, at 60 års godt arbejde ligger bag os. Vi synger om, at »bladet i bogen sig vender.« For Hedebruget sker det nu. Lad os håbe, at arbejdsglæden får lov at leve videre, at livets facit ikke blot blev sliddet, men glæden.

Formanden meddelte derefter, at bestyrelsen ville stille sine mandater til rådighed.

Forhandlingen

indledtes af *Niels Pedersen*, Opsund, Brejning. Formandens ord er som talt ud af vore hjerte. Vi forstår ikke, at de 165.000 kr. ikke kan skaffes. Når vi sammenligner med kunstfond og mange andre ting, må vi vist til at lede efter jordforbindelse. Der må skaffes udvej for disse penge. Vi må stå sammen om Hedebruget.

Aage Andreassen, Sdr. Omme, takkede for 40 års samarbejde, og mindedes den vældige betydning, hedeopdyrkningen havde haft i det fattige Sdr. Omme sogn.

A. Clemmensen, Ilskov, forstod ikke myndighedernes stilling. Det staten har givet, har den fået mangedoblet igen. I fjor inddroges 30—40.000 ha landbrugsjord til andre formål, og det kan ikke fortsat gå på den måde. Hedebruget har nok gået for stille med dørene og andre har fået æren. Vi skal fortsat have en bestyrelse til at forvalte legaterne og lede forsøgene.

Viggo Christensen, Trælund, forstod de ældres følelser. Tilskudene har været en hjælp, men det er en ny generation, der skal tage det fortsatte arbejde op, så vi skal vist til også at tænke i nye baner. Landbrugets unge trænger til opmuntring og forståelse.

Chr. Jensen, Grindsted, og Jacob Thougard, Kistrup, mindedes hvad opdyrkningen har gavnet.

J. Foged fandt det rigtigt, at de unge har brug for nye retningslinier navnlig m. h. t. finansieringen ved generationsskifte. I 1933 regnede man med, at der måtte anvendes 182 mill. kr. for at gennemføre den da resterende hedeopdyrkning som beskæftigelsesforanstaltning med et statstilskud på 49 mill. kr. Det er ialt siden blevet til 5 mill. kr!

Beretningen blev tiltrådt.

Regnskabet

der balancerede med 174.000 kr., blev forelagt og godkendt, men i stedet for et budget, som man ikke havde set sig i stand til at opstille, fik bestyrelsen mandat til at administrere foreningens virke på bedst mulig måde i det kommende år.

Nye vedtægter

I et bestyrelsesmøde forud for generalforsamlingen var drøftet den nye økonomiske situation efter at den var blevet en realitet, og konsekvenserne var taget, idet hovedbestyrelsen besluttede at stille sine mandater til rådighed samtidig med at nye vedtægter var udarbejdet til forelæggelse for generalforsamlingen.

Jens Foged gav en redegørelse for det skete og gennemgik det forslag til nye vedtægter, som bestyrelsen enstemmigt indstillede til vedtagelse. Vedtægterne er meget simplificerede, bl. a. som følge af statstilskuddets bortfald. Medlemskontingentet forhøjes fra 2 kr. til 5 kr. årligt. Hovedbestyrelsen, der hidtil har været på 15, »består for fremtiden af mindst 5, højst 15 medlemmer.« Bestyrelsesmedlemmer får intet vederlag og må også for fremtiden selv afholde rejseudgifter, ligesom kredsen for fremtiden selv må dække omkostninger ved deltagelse i generalforsamlingen

Forslaget blev *vedtaget* med 80 stemmer mod 7, men forinden udspandt sig en langvarig diskussion, idet en række talere hævdede, at de ingen chance havde for at holde medlemstallet (for tiden 4.491 aktive og 71 passive). En enkelt lokalforening havde slet ikke krævet op i de senere år, men formanden havde betalt hele kontingentet.

Valg

Der blev stillet forslag om genvalg af den gamle bestyrelse, men forinden var det meddelt, at direktør *Basse* på grund af alder ikke ønskede genvalg. I hans sted nyvalgtes konsulent *Davidson*, desuden nyvalgtes forstander *Dam-Koefoed*. Derefter genvalgtes den øvrige bestyrelse enstemmigt.

Direktør *N. Basse* fik ordet og takkede for den tid, han havde væ-

ret medlem af bestyrelsen. Der var vist ingen forening, der havde administreret så billigt som Hedebruget.

Revisorerne blev genvalgt.

Uddelte hædersbevisninger

Hary Søby Jensen og hustru, Voulund ved Fasterholt, og *Peter Dyrvig Christensen og hustru*, Hoven, fik med varme hyldestord fra formanden overrakt hver Hedebrugets sølvbæger.

Crh. Siersbæk, Skjern, *Karl Stück*, Thorning, og *Niels Ajstrup*, Ørum, fik sølvbæger for 25 års virke som lokalforeningsformænd.

En fornyet henvendelse

Under det sidste punkt på dagsordenen blev det igen drøftet, om man ikke skulle forsøge en ny henvendelse direkte til finansministeren, og efter en kortvarig forhandling valgtes *Anton Clemmensen*, Ilskov, *Niels Pedersen*, Opsund, og *Jens Hede*, Assing, til at foretage en henvendelse sammen med bestyrelsesmedlem, højesteretsadvokat *Bache*. Forslaget om henvendelsen kom fra *Laurits Stigsen*, Skærbæk, der syntes, det ville være forkert at give op. Han blev foreslået til at være med i deputationen, men frabad sig valget.

— — —

Efter generalforsamlingen var der udflugt til »Kongenshus«, hvor de fremtidige generalforsamlinger vedtægtsmæssig skal afholdes. Ved en afsluttende fællesspisning holdtes en række taler. Ved samme lejlighed blev direktør *Basse* på den nye bestyrelses forslag hædret med at blive valgt som æresmedlem af Hedebruget.

Om to hedeopdyrkere

Om *Inga og Harry Søby Jensen* i Voulund, der, som ovenfor nævnt, fik Hedebrugets sølvbæger, skriver »Vejle Amts Folkeblad«:

Harry Søby Jensen og hans kone har opdyrket 25 tdr. land hede, fra de overtog gården i 1946.

— Men det er for intet at regne, siger Harry Søby Jensen beskedent, for vi har opdyrket jorden med traktor og plov. Da min far i sin tid opdyrkede heden, var det med heste og plov. Han sluttede sig sammen med nogle naboer, og de kørte så frem og tilbage efter mergel i Kølkeær. Det var et langsommeligt arbejde.

Det er anden generation i familien, der får overrakt et sølvbæger for hedeopdyrkning. Harry S. Jensens far, Jens Søby Jensen, fik i 1954 overrakt Hedeselskabets sølvbæger som belønning for sin indsats.

Harry S. Jensen har aldrig haft hjælp udefra, han har hjulpet af sin kone Inga og de ældste af familiens seks børn selv drevet gården. Et par år efter at Harry Jensen havde overtaget gården, begyndte han at plante læhegn rundt om markerne. Det blev til 29.000 graner.

I 1950 blev gården bygget helt om, og i tidens løb er der blevet en del moderniseret. Der hører både traktor, mejetærsker og andre maskiner til bedriften, og de er ikke købt for store lån, for fra den dag, Harry Jensen overtog

gården og til i dag, er der så godt som ikke taget et eneste lån. Familien har forstået at klare sig ved samarbejde og flid. Det er ikke så underligt, at de nu har fået påskønnelse for deres arbejde.

Et godt samarbejde

I indstillingen om den anden modtager af sølvbægeret hedder det:

Peder Dyrvig Kristensen er født i 1902 i Dyrvig i Hoven og blev gift med Karen Johnsen, Ådum, i 1937. Parret arvede ejendommen i Torsbæk efter Peder Kristensens oldefar i 1922. Arealet lå hen i høj lyng, idet jorden var fugtig og moseagtig, uden at der dog fandtes tørvedynd af betydning deri. De første 17 tdr. land blev pløjet sidst i 20'erne og fik mergel i 1932 og blev så tilsået med hedehave. I 1935 var yderligere 20 tdr. land blevet pløjet, jævnet, merglet og kultiveret. Yderligere hører der til ejendommen en udlod på 8 tdr. land, hvoraf de 4 er dyrket, og resten ligger hen med græs. Det samlede areal er 45 tdr. land.

I 1935 byggede Peder Kristensen stald, lade og stuehus, og siden hønse- og maskinhus. Besætningen var fra begyndelsen 3 køer og 2 heste. I 1947—48 var besætningen på sit højeste, 12—14 køer, 2 heste, 4 grisesøer og ca. 50 slagtesvin. For tiden lægges der mere vægt på svineproduktionen. Der er dog ca. 8 køer til stadighed. has.

Forsøgene med kunstig vanding

Der vandes årligt ca. 60.000 ha i Danmark

Det er i det kommende år 25 år siden, de første forsøg med »regnkannoner« og spredere blev taget op her i landet. Hedeselskabet gik her i spidsen efter at daværende folketingsmand *Laust Nørskov* i folketinget havde fremdraget sagen og peget på, at man måtte kunne opnå betydelige fordele ved en passende kombination af afvanding og kunstig vanding. I de tørre forårsmåneder, hvor hver vanddråbe, der kunne tilføres markerne, ville være af den største værdi for at få afgrøderne i tidlig og kraftig vækst, måtte en passende vanding også kunne bære endda ret væsentlige omkostninger. *Laust Nørskov* havde hentet sin interesse fra tyske og svenske erfaringer, der fortalte om større merudbytter på sandet jord, således at det kunne ventes at sådan vanding i Danmark måtte have særlig interesse for hedelandbruget. Hele spørgsmålet blev i vide kredse stærkt drøftet, og en række fagligt oplysende artikler fremkom bl. a. i Hedeselskabets Tidsskrift. Resultatet blev, at Hedeselskabet startede en afprøvning af forskellige vandingssystemer og gik igang med forskellige forsøg, bl. a. på *Hesselvig Enggaard*, hvor et kostbart Mannesmann-anlæg blev stillet til rådighed.

Forskellige grunde førte imidlertid til, at vandingsforsøgene blev overflyttet til den nyoprettede *St. Jynde vad forsøgsstation*, og der er her i de forløbne år arbejdet konsekvent og indgående for at få alle problemer omkring den kunstige vanding belyst. Tidspunktet for vanding, de forskellige afgrøders større eller mindre udslag for vanding, vandmængder o. s. v., alle disse forhold

ligger nu i det store og hele belyst. Det kan vist uden forbehold siges, at forsøgene med kunstig vanding har været af meget væsentlig betydning for det danske landbrug, og navnlig har de mange beretninger om forsøgene på *St. Jyndevad* været retningsgivende for anvendelsen af kunstvanding i de tidligere jyske hedeegne.

Forsøgsberetningerne fra alle forsøgsstationerne har været offentliggjort i »Tidsskrift for Planteavl«, men det er de mange tusinder af særtryk herfra, som har bragt materialet videre ud til landbruget.

Der findes i dag ca. 3.200 anlæg for kunstig vanding i Danmark. En fjerdedel hører hjemme på øerne. I alt vander disse anlæg ca. 60.000 ha. For disse anlæg er det af overordentlig stor værdi at følge med i forsøgsstationernes beretning. Anlæg og drift af vandingen drejer sig om ret store beløb, således at det gælder om at få den maximale udnyttelse. Til afskrivning og drift beregnes 180 kr. pr. ha årlig, men udgiften til den årlige drift vil naturligvis afhænge af, hvor meget der vandes det pågældende år. Der kan for tiden regnes med en udgift på 1,20 kr. pr. mm pr. ha.

Under redaktion af forstander *Hardy Knudsen*, *St. Jyndevad*, er der fornylig udsendt nogle særtryk om de sidste års forsøg.

Til belysning af

vandingsbehovet for kløvergræs

på forskellige lokaliteter er der således i årene 1961—64 gennemført markforsøg på jord med stor vandkapacitet ved statens forsøgsstationer Aarslev, Blangstedgaard, Borris, Rønhave, Tystofte og Ødum, og på jord med lille vandkapacitet ved *Jyndevad*, *Lundgaard* og *Tylstrup*.

De forskellige jordtypers kapacitet for tilgængeligt vand i 40 cm dybde har varieret fra 33 mm ved *Jyndevad* på *Tinglev hedeslette* til 121 mm på god morænejord ved *Rønhave* på *Als*.

På alle forsøgssteder er der målt nedbør og potentiel fordampning i perioden april-oktober i hvert af forsøgsårene. Ud fra disse målinger er beregnet nedbørsunderskud. Forsøget er gennemført med vanding ved nedbørsunderskud 20, 30 og 50 mm med stigende vandmængder.

På tre stationer på jord med stor vandkapacitet har merudbyttet dog ikke været rentabelt.

Der er gennemført 23 forsøg på jord med stor vandkapacitet og 13 forsøg på jord med lille vandkapacitet. Det bedste vandingstidspunkt har på jord med stor vandkapacitet været ved underskud 30 mm og på jord med lille vandkapacitet ved underskud 20 mm, når der blev vandet med en vandmængde, der svarer til 1,5 gange nedbørsunderskuddet.

I gennemsnit af de 23 forsøg på jord med stor vandkapacitet blev merudbyttet 8,6 a.e. pr. ha og foderenhedsprisen 34 øre. På jord med lille vandkapacitet blev de tilsvarende tal 13,1 a.e. og 21 øre. Foderenhedsprisen er beregnet på grundlag af en årlig vandingsudgift på 180 kr. til forrentning og afskrivning af

Unimog 411

38 HK
SAE 34 PS

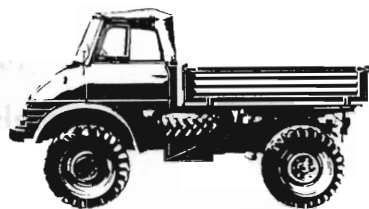
Unimog 421

46 HK
SAE 40 PS

Unimog 403

60 HK
SAE 54 PS

Unimog 406

78 HK
SAE 70 PS

Her er vort svar på Deres problemer: en Mercedes-Benz Unimog.

Den kan det hele — trække, skubbe, fræse, plante, sprøjte, læsse, grave, bygge veje, vedligeholde veje, rydde sne, transportere værktøj og mandskab.

Den kan det overalt — i vanskeligt terræn, i skove, på skovveje, på landevejen, i opblødt terræn og på stejle bakker.

Til løsning af alle disse opgaver har vi bygget Unimog.

Rationalisering af skovarbejde, markarbejde og kommunalt arbejde begynder med en Mercedes-Benz Unimog.

Mercedes-Benz **UNIMOG**

TRONHOLM

vægfliser

SPHAGNUM

(tørvestrøelse)

LYPI

græs- og

lucerne

grønmelspiller

NOVOPAN

spånplader

SPAANDEX

spånplader

BODEX

krydsfiner

RYPI

træbeton

Produktion: PINDSTRUP MOSEBRUG ^{A/s}
NOVOPAN TRÆINDUSTRI ^{A/s}
TRONHOLM FLISEFABRIK ^{A/s}

Salg: **PINDSTRUP MOSEBRUG**
Savværk og Emballagefabrik

v/ Johs. F. la Cour, Pindstrup

Telefon: (063-95911) 13 (9 linier)

Telex: 4272

vandingsanlæg og 1,20 kr. pr. mm pr. ha. Udskydes de tre ovenfor omtalte forsøgssteder på jord med stor vandkapacitet, så gennemsnit beregnes på 12 forsøg bliver merudbyttet 13,3 a.e. og foderenhedsprisen 24 øre, omtrent samme merudbytte og foderenhedspris for de to jordtyper, det årlige vandingsbehov er også omtrent ens ca. 100 mm.

Forsøg med lucerne på sandjord

Den 751. beretning omhandler forsøg, der i årene 1956—64 er gennemført med sprinkleranlæg ved Jyndevad til belysning af mulighederne for dyrkning af lucerne på let sandjord, hvor der kan vandes.

Beretningen, der er udarbejdet af forstander Hardy Knudsen og assistent A. Gregersen, siger i sin konklusion, at der på sandjord med lille vandkapacitet, når vandfaktoren beherskes, og kalk- og gødningsforholdene er i orden, kan høstes et ret pænt udbytte af lucerne.

Sammenholdes forsøgsresultaterne, udbyttet af lucerne i nærværende forsøg med udbyttet af kløvergræs på let sandjord med vanding (Fastliggende forsøg med vanding og gødsning 676. beretning, og vanding af kløvergræs under forskellige jordbunds- og klimaforhold 745. beretning) er der kun et enkelt år (1959) høstet større udbytte i lucerne end i kløvergræs, og i gennemsnit af årene har lucerne givet mindre udbytte end kløvergræs. Lægges hertil vanskelighederne, der ofte kan være med at få lucerneudlæg til at lykkes, og lucernens måske lidt ringere anvendelighed til foder, er der næppe noget der taler til fordel for lucerne fremfor kløvergræs på let sandjord, når lucernen skal opfodres i egen besætning, som grønt, hø eller ensilage.

Samtidig foreligger den 790. meddelelse, nr. 26, denne gang om

plasticdækning og vanding af tidlige kartofler

forsøg der er udført i 1964—66 i St. Jyndevad.

De tre års forsøg viser, at der kan opnås et stort udbytte af tidlige kartofler i første uge af juni ved kombination af plasticdækning og vanding. Udgiften pr. ha til plasticfolie og vanding har med 1966 priser været følgende:

10.000 m ² klar plasticfolie	1.450 kr.
Vanding med 2 × 25 mm.	240 kr.

Udbytte i hkg knolde over 20 mm pr. ha optaget 3/6 1964.

	Plasticfoliens farve			
	klar	hvid	sort	grøn
2. Plasticfolie fjernet ved fremspiring	71,5	67,3	42,5	63,0
3. Plasticfolie fjernet ved 10 cm højde.	76,6	70,6	35,4	81,0
4. Plasticfolie ikke fjernet	114,8	93,3	44,8	63,3
5. Dækket for lægning	96,2	69,5	36,3	75,7
Gennemsnit	89,8	75,2	39,8	70,8
LSD (P 0,95)	19,5			

Det største udbytte er opnået ved dækning med klar plasticfolie. Temperaturmålingerne under folien viser, at temperaturen i 5 cm dybde har været 3—5 grader højere under klar end under sort folie.

Det har ikke været muligt at foretage nogen beregning af arbejdsudgifter ved dækning, fjernelse af plasticen eller hulning, men arbejdet er stort, hvis det skal gøres manuelt.

H. S.

NOGLE HILSENER *på vers*

Til jubilæet fik Hedeselskabet adskillige hilsener på vers. Desværre er det umuligt at bringe dem alle, men nogle uddrag vil vise, de venlige tanker, der blev givet udtryk for:

Lars Kristiansen, Ravnegaarden, Birkum Kohave pr. Fraugde, skriver i et længere digt:

Se — stort, det kan der skabes,
 »gå på« — »forstå« — og vind —
 og det — »hvad udad tabes,
 skal her der vindes ind.« —
 Tro — håb — og kærligheden
 i med- og modgangsvej,
 den her fandt muld på heden,
 og over lyngen sejr.

Her ædle mænd vi mindes —
 de ejed' vilje — mod —
 i deres fodspor findes,
 der stadig håb og tro. —
 Se — fugtig muld er drænet
 og blev til frugtbar jord,
 se rundt om i terrænet,
 nu dejlig skov der gror.

Hedeselskabet sender
 jeg her min hilsen frem. —
 Vi alle det erkender,
 det gavner tusind hjem.
 Det er et »Dannevirke«
 af ædelt, stort format,
 ja — sandt et adelsmærke,
 en tapper landsoldat.

Rentier *Chr. Rasmussen*, »Højbo«, Ølgod, skriver i en omtale af forvandlingen, da kæmpeploven kom i gang:

»Det var et helt nyt kapitel, som Hedeselskabet satte igang herude på de albundne jorder med kæmpeploven. Ingen havde før tanker for, at det kunne lade sig gøre. Vi husker så godt råbet: »De er da tosset dernede ved Ølgod. Som de dog splitter æ jord ad, der gror da aldrig noget efter den omgang.« Så synes jeg, at jeg nu efter 14 års forløb har lov til at vise hen til de resultater, der er opnået. Husmandsstederne er flere steder kommet op på 20—25 malkekøer og et nyt statshusmandssted lige ud af heden har nu 13 malkekøer med en gennemsnitsproduktion på 257 kg smør«.

Når vi går hen over vore marker
og studerer en lille stund,
vort øje da møder de stykker
af den sorte undergrund,
de ligger nu der og forvitrer
og danner den brune muld,
for sikkert til høsten de atter
vil danne markens guld.

Da mindes vi ret de tider,
hvorledes det før så ud
med flyvesand, ukrudt og sener
og forhuteløse grønne skud,
da kornet ej gav i skæppen,
men skuffelser nok det gav,
da mødte vi hedens armod
og livets hårde krav.

Nu kornet bugner på marken,
der køres med store læs,
hvert husmandssted bliver større,
nu hygger de høje hæs!

Stor tak fra hedebonden med kæmpeploven.

Hedeselskabets regnskab 1965-66

På de følgende sider meddeles driftsregnskabet og status for Det danske Hedeselskab for året 1965—66.

Afsluttende på side 342 findes en oversigt over statens tilskud til Hedeselskabets forskellige arbejdsområder.

Det danske Hedeselskabs driftsregnskaber

Virks. gruppe	Kontoens tekst	Netto- budget	Bruttoregnskab		Netto- regnskab
			Udgift	Indtægt	
DRIFTSREGNSKAB A:					
1000	Plantager	242.000,00	2.611.302,91	3.214.012,12	602.709,21
2000	Planteskoler	200.000,00	2.416.388,07	2.809.236,61	392.848,54
3000	Maskincentraler	39.000,00	1.430.832,53	1.389.473,34	÷ 41.359,19
3050	Automobiler	—	59.105,66	42.153,80	÷ 16.951,86
3101	Drænrensemaskiner	30.000,00	533.578,07	526.508,16	÷ 7.069,91
3102	Drængravemaskiner	40.000,00	595.420,94	560.176,43	÷ 35.244,51
3200	Diverse motorredskaber	500,00	46.780,67	56.338,85	9.558,18
4000	Industrielle virksomheder . . .	120.000,00	4.049.593,39	4.129.645,04	80.051,65
5000	Landbrugsejendomme	39.000,00	474.871,67	446.623,31	÷ 28.248,36
6001	Skovfrøcentralen	40.000,00	} 493.944,61	434.533,46	÷ 59.411,15
6002	Skovtræforædling	÷ 65.500,00			
6003	Bygningsvirksomheden	20.000,00	188.079,05	196.088,30	8.009,25
6004	Tidsskriftet	÷ 100.000,00	222.973,78	104.440,52	÷ 118.533,26
6006	Medlemsbidrag	86.000,00	10.085,06	111.156,52	101.071,46
6007	Tilskud til forsøg	÷ 43.000,00	41.445,80	2.279,78	÷ 39.166,02
6009	Legatrenter	25.000,00		22.061,24	22.061,24
6010	Renter og udbytter	225.000,00	133.161,57	304.504,55	171.342,98
6011	Administrationsudgifter	÷ 305.400,00	311.129,15	25,00	÷ 311.104,15
6012	Værktøjs- og plantehandel . . .	27.000,00	211.618,34	232.484,68	20.866,34
6013	Grangrønt og juletræer	15.000,00		17.978,00	17.978,00
6014	Forskelligt	÷ 10.000,00	335.065,06	329.520,65	÷ 5.544,41
7000	Administrationsbygninger og tjenesteboliger	—	435.653,47	278.449,91	÷ 157.203,56
	Overskud	624.600,00	606.660,47		606.660,47
		—	15.207.690,27	15.207.690,27	—

1. april 1965—31. marts 1966.

Virks. gruppe	Kontoens tekst	Netto- budget	Bruttoregnskab		Netto- regnskab
			Udgift	Indtægt	
0001	DRIFTSREGNSKAB B:				
1-25	Hovedkontoret	÷ 385.000,00	1.020.532,66	686.579,66	÷ 333.953,00
2-25	Plantningsafdelingen	74.000,00	5.355.884,43	5.297.583,19	÷ 58.301,24
3-25	Mose- og engafdelingen	150.000,00	5.693.931,96	5.818.591,00	124.659,04
4-25	Kulturteknisk afdeling	150.000,00	3.037.967,76	3.160.424,74	122.456,98
5-25	Mergelafdelingen	5.500,00	99.619,31	110.112,41	10.493,10
6-25	Undersøgelser og forsøg	÷ 59.500,00	350.281,95	290.590,78	÷ 59.691,17
7-25	Laboratoriet	65.000,00	523.729,26	486.169,91	÷ 37.559,35
	Underskud	—		231.895,64	231.895,64
			—	16.081.947,33	16.081.947,33
					—
6005	STATENS TILSKUD TIL HEDESELSKABETS VIRKSOMHEDER				
95-00	Tilskud i h. t. finansloven	11.939.293,00		10.600.000,00	10.600.000,00
	Renter	—		190.287,57	190.287,57
		11.939.293,00		10.790.287,57	10.790.287,57
	<i>Udgifter:</i>				
95-00	Diverse tilskud	11.939.293,00	11.351.048,73	147.163,76	11.203.884,97

Det danske Hedeselskabs

Konto	Kontoens tekst	1. april 1965	Iflg. formueregnskab		31. marts 1966
			Tilgang	Afgang	
	AKTIVER:				
01-00	Faste ejendomme	5.906.965,13	325.280,79	33.320,14	6.198.925,78
02-00	Nybygninger o. l.	—	263.706,30	263.706,30	—
03-00	Maskiner, anlæg og inventar	1.877.871,66	753.527,01	684.862,92	1.946.535,75
04-00	Fonds og værdipapirer	1.625.535,68	52.049,35	35.358,47	1.642.226,56
05-00	Legaters aktiver	1.849.025,39	106.039,80		1.955.065,19
07-00	Forsørgelseskassens aktiver ..	4.875.132,09	720.381,75	273.948,22	5.321.565,62
90-10	Kasse-, bank- og giro beholdn.	1.254.286,15	96.512.021,51	97.033.463,94	732.843,72
90-20	Forskud, tjenestemænd	776.196,35	32.213.631,93	32.178.162,29	811.665,99
90-50	Mellemværende med private plantager				164.453,11
90-60	Deponerede værdier	1.284.424,58	510.208,62	422.869,80	1.371.763,40
91-00	Debitorer, A	3.666.797,11	33.510.569,97	33.944.394,82	3.232.972,26
92-00	Debitorer, B	2.720.945,23	4.821.698,67	5.081.962,84	2.460.681,06
92-70	Tilskud til læplantning	387.099,06		94.871,00	292.228,06
93-00	Besætninger og lagre	2.077.212,77	2.335.863,28	2.080.977,67	2.332.098,38
96-60	Udgifter vedr. næste regn- skabsår	469.451,03	501.594,19	469.451,03	501.594,19
		28.770.942,23	172.626.573,17	172.597.349,44	28.964.619,07

Hedeselskabets kasse- og regnskabsudvalg:

A. Chr. Andersen.

K. Damsgaard.

Bestyrelsen for Det danske Hedeselskab:

P. b. v.

A. Olufsen,
formand.

status pr. 31. marts 1966.

Konto	Kontoens tekst	1. april 1965	Iflg. formueregnskab		31. marts 1966
			Afgang	Tilgang	
	PASSIVER:				
06-10	Legaters kapitaler	1.849.025,39		106.039,80	1.955.065,19
06-20	Jubilæumsfondens kapital ..	1.047.232,90	468.723,35	382.314,91	960.824,46
08-00	Forsørgelseskassens kapital ..	4.875.132,09	280.498,60	726.932,13	5.321.565,62
09-00	Prioritetsgæld	279.497,05	8.606,52	213,52	271.104,05
90-50	Mellemværende med private plantager	121.165,40	11.173.779,18	10.888.160,67	—
94-10	Kreditorer	391.288,62	1.265.973,30	974.584,84	99.900,16
94-10	Deponenter	1.292.124,58	476.093,11	563.431,93	1.379.463,40
94-20	Ferie-, sygeløns- og ulykkes- forsikringsbidrag	420.228,03	492.396,21	621.669,45	549.501,27
94-30	Mellemværende med legater..	50.181,80	189.382,66	179.884,42	40.683,56
94-40	Mellemværende med pen- sionskasser	—	353.960,75	362.271,15	8.310,40
94-80	Mellemværende med tillægs- pensionsfond	42.010,84	383.894,12	385.861,28	43.978,00
95-00	Mellemværende med land- brugsministeriet	4.065.803,65	11.351.048,73	10.937.451,33	3.652.206,25
96-10	Driftsregnskab A.	1.155.149,91	30.000,00	606.660,47	1.731.810,38
96-20	Driftsregnskab B.	1.084.672,20	231.895,64		852.776,56
96-30	Hedeselskabets sporfonde..	403.429,77			403.429,77
96-40	Hedeselskabets reservefond ..	11.694.000,00			11.694.000,00
		28.770.942,23	26.706.252,17	26.735.475,90	28.964.619,07

Viborg, den 6. juni 1966.

Fr. Heick,
direktør.

B. Dalberg-Larsen,
kontorchef.

Ernst Jensen,
hovedbogholder.

Foranstående regnskab er revideret i overensstemmelse med instruks af 14. april 1954.

Under revisionen er tilstedeværelsen af de i regnskabet opførte kasse-, bank- og girobeholdninger konstateret.

Viborg, den 6. juni 1966

København, den 10. juni 1966.

M. G. Mikkelsen,
statsaut. revisor.

Gudrun Povlsen,
kontorchef.

Ved finansloven for 1965—66 med tillægsbevillingslov er der under konto § 11. 6. 21. til formål vedrørende Det danske Hedeselskab bevilget følgende beløb:

<i>Virks. konto</i>		<i>Udgift</i>	<i>Indtægt</i>
6005	Statens tilskud til Hedeselskabets virksomheder:		
95-00	Statstilskud i h. t. finansloven for 1966—67		11.089.000,00
95-10	Tjenestemandslønninger	6.543.000,00	
95-20	Pensioner	957.000,00	
95-30	Bidrag til forsørgelseskassen	150.000,00	
95-50	Livrenter		10.000,00
95-60	Administration af særlige bevillinger	140.000,00	
95-71	Småplantninger og hegn	} 2.890.000,00	
95-73	Vejledning i læplantning m. v.		
95-75	Læplantningsarbejder		
95-72	Fredskovplantager	315.000,00	
95-74	Demonstration af 2. kultur i plantager	22.000,00	
95-76	Hydrometriske undersøgelser	60.000,00	
95-79	Driftsudgifter til forsøg 1966—67 — Landbrugets samråd for forskning og forsøg	22.000,00	
		11.099.000,00	11.099.000,00

I få ord — ★

Hedeselskabets forretningsførere

Bankdirektør A. Hjarup, Sorø, der siden 1940 har været forretningsfører for Hedeselskabet i Sorø distrikt, har ønsket at blive afløst. Hvervet er herefter overtaget af bankfuldmægtig Helmer Jensen, Sorø.

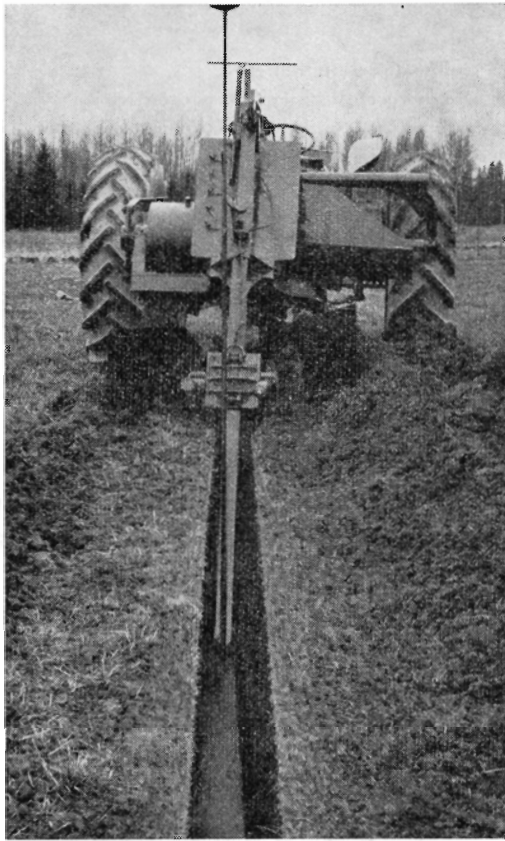
☆

I Finland hærgedes i første halvdel af 1966 1300 ha skov af brand. Ialt var der 420 skovbrande og den største omfattede alene 400 ha.

☆

Som omstående averteret afholder A/S Plantningsselskabet Sønderjylland generalforsamling i Tønder den 26. september og A/S Steen Blicher generalforsamling i Viborg den 22. september.

☆

MARA 55

DEN FINSKE FULDAUTOMATISKE
dræningsmaskine

MARA 55 er den eneste af sin art. Selv i stærkt kuperet terrænnivelleres bunden nøjagtig.

MARA 55 lægger rørene i samme arbejdsgang. Dener også velegnet til vand- og kabelrender.

Gravedybde: Indtil 1,70 m.
Fremdrift: Fra 80 til 170 m/t.

ENEIMPORTØR

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

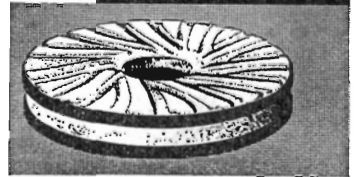
Husmandsbrandkassen for Danmark

Husmændenes ulykkes- og ansvarforsikring

Nørre Voldgade 16

København K

engsko
kvoernsten

STRØMMEN RANDERS TLF. (064) 2 99 99

A/S Skive Grundlagt 1896
Markfrøkontor
Telefon Skive (075 1) 94
FRØAVL FRØHANDEL

A/S **FRØCONTORET**
KOLDING

Telf. 4344

**FRØAVL
FRØHANDEL**

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor Ølgod . Telf. 58 og 458

Vestjyllands Mergelforsyning

Andelselskab

*Udnyttelse af lokale lejer
og tilrettelægning af
mergelleverancer*

Moderne grab-materiel til rådighed
Levering af højprocentlig mergel fra egne lejer
Jordbrugskalk og pulveriseret kalk i fine kvaliteter
fra Hillerslev og Mjels kalkværker

Alle oplysninger og tilbud hos:
Trier Høj, formand. Vostrup, tlf. Lønborg (0721) 43
Karl Bloch-Nielsen, kasserer, tlf. Billum (0521) 66
Chr. Siersbæk, næstformand, tlf. Skjern (0721) 396

MEJERIERNES OG LANDBRUGETS ULYKKEFORSIKRING

Gensidigt selskab • Oprettet 1898

Henvendelse til kredsens tillidsmand eller til hovedkontoret:
Vester Farimagsgade 19, København V - Telf. (01) 15 03 50

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62 og
Fiskerihavnen

Prima drænrør *Stenstrup og
Odense Teglværkers kontorer*
Telefon Stenstrup 19

Røde drænrør

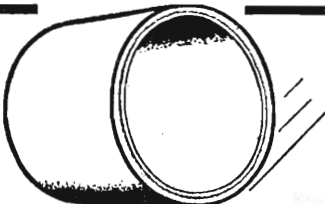
fra 2"-12" haves altid på lager
Forlang tilbud

„SOFIENLUND“
TEGLVÆRK

Telefon Ulstrup (0621) 10

Omhyggeligt behandlede **skovplanter**

Danplanex *i værdifulde provenienser*
Planteskoler A/S · Rødekro · Tlf. (046) 62933*

**BETONRØR
BETONFLISER
BETONKANTSTEN**

VESTJYSK TRÆLASTHANDEL

VARDE BETONVAREFABRIK

HÅKON KUNØE — AAGE PEDERSEN — TLF. VARDE (052) *2 15 99

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Goach Tændstikfabr. A/S)

Sorø Tlf. Fulby (03 608) 133

*Specialplanteskole
for Hybridasp*

Dansk Brandforsikringsselskab

VERMUND

af 1904 Gensidigt selskab

Bygninger og løsøre

Virkefelt over hele landet

Hovedkontor:

Banegårdsplads 4, Århus

*J. C. Halvorsen &
Sønner*

Krogsgades Cementstøberi

Kontor: Augustenborggade 11

Århus C. Telefon 4 59 99

Trifolium Frø

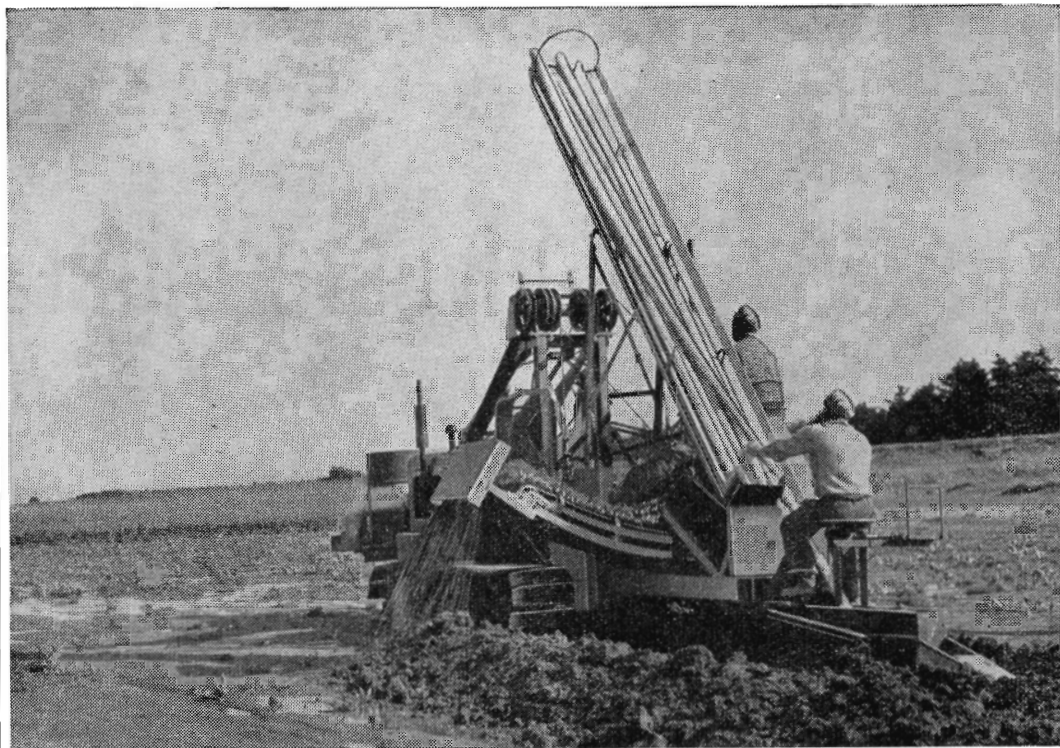
KØBENHAVN

RANDERS

**Glasuld
har alle
fordele...**

- nu også i dræningens tjeneste

- den langfibrede, robuste og holdbare GLASULDFILT, der overalt er anerkendt som et effektivt isoleringsmateriale i bygningsindustrien, har nu udvidet sit virkefelt til også at gå i opdyrkingens tjeneste, nemlig ved drænings- og afvandingsgaver. Nylig afsluttede forsøg har godtgjort, at tynd GLASULDFILT omviklet de moderne plastic-drænrør sikrer, at rørenes overflade bedre kan modtage vandet fra omgivelserne.

GLASULD

AKTIESELSKABET

DANSK GLASULDFABRIK

(AKTIESELSKABET FOR KEMISK INDUSTRI)

AALBORG.
Telf. (08) 13 41 77

AMALIEGADE 15 - KØBENHAVN K.
(01) 15 63 88

VEJLE
Telf. (0581) 1286-2567

Obligationslån til køb af kurante ejendomme, samkøb af ejendomme alle produktive investeringer

VILKÅR:

- 70% af fondens vurdering er øverste lånegrænse
- 45% af fondens vurdering er yderste start for fondens lån
- 2% af lånets hovedstol betales i indskud
- 0,3% alene af lånets til enhver tid værende restgæld betales i halvårlig reserve- og administrationsbidrag

Lån udbetales i inkonvertible L-obligationer. Dette betyder:

- 1 ekstraordinære afdrag eller fuld indfrielse kan altid - og skal - ske i obligationer
- 2 ordinære afdrag betales i kontanter

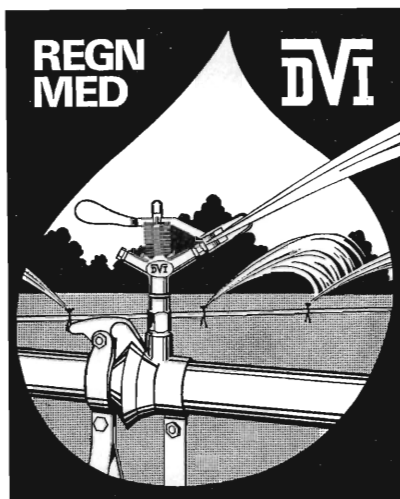
Henvendelse om lån rettes til banker og sparekasser

Dansk Landbrugs Realkreditfond

H. C. Andersens Boulevard 1, København V.
Telefon MI. 1100

Dansk Landbrugs Realkreditfond er en selv-ejende Institution.

VANDINGSANLÆG

Omg. levering

Ønsker De?

- ★ Gennemført kvalitet
- ★ Lette og stærke rør
- ★ De hurtige og robuste koblinger
- ★ Sprinklere, der vander jævnt
- ★ Sagkyndig og reel projektering
- ★ Anlæg, hvortil reservedele hurtigt kan skaffes,
- ★ fordi det er dansk arbejde —

*Henvend Dem
om brochure
og tilbud*

DANSK VANDINGS INDUSTRI

Snoghøj pr. Fredericia tlf. (059) 51111 Erritsø 211

PETERSEN & PEDERSEN

VIBORG

Telefon 195 og 325

Alt i elektricitet

TLF. 2 01 01

TLF. 3 40 40

Stort, farveillustreret
katalog
sendes gratis
på forlangende

Aktieselskabet
L. HAMMERICH & CO.
Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 · Tlf. 2 71 55 (3 lin.)
Aarhus

Stenvad Cementstøberi

Telf. (063) Stenvad 6
Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør
ALTID LEVERINGSDYGTIG

Herning Hede- & Diskontobank

10,30—12,30, 14,30—17,00
Telefon (071 1) 5 - 273 - 720

Skive Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon (075 1) 921

NORMRØR
med garantimærket Δ
Imprægnering Brøndrør

Bjerringbro Cementvare- fabrik

Telf. Gentofte 938
Bjerringbro 8 11 11

Alle Δ mærkede rør
imprægnerede og
uimprægnerede

Stort lager
Altid leveringsdygtig

PALUDAN Planteskole A/S KLARSKOV

Skovplanter, allétræer,
hæk- og hegnplanter
Forlang prislister

Telf. Klarskov (03 782)

Røde drænrør

D. S. nr. 403, syrefast kvalitet

Fredenshøj Teglværk
Aabenraa Telefon (046) 22127

Kjellerup Betonvarefabrik ved J. T. Birk

Telefon Kjellerup 45 Efter kl. 17: Telefon Rødkjærbro 14

Fører kun Δ mærkede varer

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres. Forlang tilbud

Midtjyske Teglværkers Salgskontor s. m. b. a.

Alle størrelser i drænrør leveres
Telefon Viborg 1330

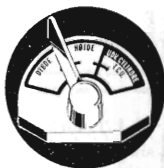
CLOC[®]

den bedste jordforbindelse

DAVID BROWN SELECTAMATIC traktorerne er overalt på jorden, og ikke mindst i Danmark, blevet en ubetinget succes. Salgstallene viser, at tusinder af landmænd vælger DAVID BROWN SELECTAMATIC. Den helt enestående enkle og tidsbesparende teknik - den moderne, strømlinede form - de lejnlidende farver - den gennemførte komfort - de 12 fremgear - det lave brændstofforbrug og især den lave anskaffelsespris kendetegner det fordelagtigste traktorkøb i dag: DAVID BROWN SELECTAMATIC.

SELECTAMATIC er betegnelsen for det mest effektive, enkle og hurtige hydrauliksystem. De nogensinde har set og prøvet! Det er enestående, at De nu fra traktorens vægløstjordsede førersæde kan vælge mellem de fire arbejdsområder: T.C.U. vægtoverføring, automatisk dybdekontrol, højdekontrol og udvendige cylindre - blot ved tryk på en vælgerkontakt.

OGSÅ DE VIL BLIVE OVERBEVIST MED EN DEMONSTRATION!

Tal med den lokale DAVID BROWN forhandler eller en af vore salgsspektorer, der også gerne uden forbindelse sender Dem brochure og prisliste: Sv. Christoffersen, Alborg, tlf. (08) 135123 - Jørgen Olsen, Silkeborg, tlf. (068-1) 2632 - W. Grønnegaard Hansen, Sorø, tlf. (03) 631818 - Erik Frederiksen, Glostrup, tlf. (01) 962408.

A/S LANTRACO

ROSKILDE TELEFON (03) 35 54 50

Datterselskab af DAVID BROWN Tractors Ltd.

DAVID BROWN

SELECTAMATIC 990 56 DIN-HK 880 47 DIN-HK 770 37 DIN-HK